

Poština plaćena u gotovom.

SAMOBORSKI LIST

Kočićna kr. sveučilišta

Zagreb

God. XVIII.

U Samoboru, 1 prosinca 1921.

Br. 23.

Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 40 K. — Plativo i tuživo u Samoboru.

Uprava i redateljstvo nalazi se

GLAVNI TRG br. 3

(tiskara S. Šek.)

OGLASE: prima uprava prema cjenilu. Za oglase, koji se vole putem uvrštiti, daje se znakovni popust. Kupodim se ne vraćaju.

Kojim ćemo putem?

I.

Prije posljednjem popisu, Samobor je pao za 86 žitelja za posljednih desetak godina: D. fakto, on je pao za deset vjeti broj.

Treba namrebiti na umu, da prije deset godina nije bilo u Samoboru tukuli izbjeglica, ni drugih stranaca koji su ovam došli, jer nisu drugdje našli stana. Pre 10 godina niti u Samoboru bilo ni šezdeset više od 40-50, a danas ima tri puta toliko. Od ovih je najveći broj obrtničkoga podnajata iz drugih mjesto, a ne iz Samobora. Uglavnom nisu ni ovi novčani stani stanovnici Samobora, kao što nisu ni Rusi, ni ostali strani.

Ako dakle k onomu broju od 86 pridodamo još okruglu brojku od 200, nismo, mislimo, mnogo pretjerati s brojem pada samoborskoga stanovništva. A osada je jasno, da je broj Samoborača nadovezao vrlo osjetljivo, števile, a nazadak opaža se već neko 30 godina konstantno.

Kad koje mjesto pokazuje brojeno padanje u žiteljstvu, onda se valja u ovaku činjenici zamisli. Treba potražiti uzroke tog padanja, koje znaci isto, što nazadak jednoga mjesto i kad se nadaju utvrditi, valja da se ovi po mogućnosti odstrane ili barem uslabe, jer može neko ne zauzeti ciljne smanjivanje žiteljstva.

Ne znamo, da li se tko od pozvanih činilaca za sevar jače za neresovao, no mi bismo želeli da to buše. Ovaj članak, što ga ovđe iznosimo, i nema druge svrhe, nego da polaže koga na razmišljanje o predmetu koji nije od teko male važnosti, da bi se preko njega moglo prijeti na dnešnji red.

Zato i želimo na acu nekojko let-mi-čnih pogleda i misli za koje držimo da su mužne, ako se hode o stvari raspravljati.

Osim slabijega broja rođenih u toku padanja pučanstva treba potražiti u licejovanju. Mnogi domaći ljudi i rodjenci Samoborači odsele se Projekte u Ameriku i druguda. Kad neki ostavlja svoje rođeno mjesto, mora imati za to dubljih razloga. A kad to čini Samoborac, koji gotovo i ne može da trajne živi izvan svoga zavičaja, za koji je vezan posebnom, za naše ljudi tipičnom sklonostu i ljubavlju, onda su ti razlozi još i dublji.

Što maloga čovjeka tječe u svijetu? Bez sumnje životna borba; zaradi za bljeđi od svagačniji. Što ne nađeš kod kuće, ili barem ne u dovoljnoj mjeri, trati u svijetu, koji mu to pruža.

II

Nekoč se sve vole upreće na to, da se Samobor razvije kao tječilište i lje-

vište. Lijepa samoborska priroda, pa simpatije stranaca za te ljepote, dale su povodu ovakomu nastojanju. Postigli su se i neki uspjest, ali se mora konačno ipak priznati, da su nade, koje su se stavljale u ovaj rad, dobriano iznevjerile. (Ovo je već jednom dobro opažao u našem listu naši domaći sin, dr. Šuklje) To se je zabilje učavnom s dviju razloga. Dva-tri, a izuzetno ako vrijeme prija, 4 mjeseca prema je, a da bi Samobor, od stranaca osjetio stalnu korist; a drugo nikko nije bio voljan da raskira nešto da se dodje do posreboih zgrada i hotela ili ukratko do komfora, kojega imaju druga tječilišta boljega g-a-sa. Samobor dakle nije mogao konkurrirati takvim tječilištima, a ljudi koji imaju ponešto dublji čep, obično će radije tržiti tujini, nego svoje, tim više kad smo našli veću udobnost nego u nas.

Samobor mora potražiti druga vrela svome dobitku, takva od kojih će imati krozli neki slojevi pučanstva. Ne mora zato, da kasna zabaci misao tječilišta. Ali to ne može biti njegova glavna i prva briga, kako se to do nekoga doba držalo.

Samobor mora da razvija i radnici i da proširi, olača i racionalira rad na gospodarskim polju. Ovo su dva pitanja o kojima zavisi fakteni napredak mjesto.

(Nastaviti će se.)

Iz trgovinskog zastupstva.

Izvještaj sjednice održane dne 8 studenoga (1921.)

Sjednici predsjeda načelnik M. Klečić. Zapisknik vođi bilježnik Čop.

Od zastupnika su prisutni gg: Bican, Košak, Lang, Orgas, Hrčić, Novak, Herceg Mijo, Špol, dr. Pesić, Kovačić, Cesar.

Sud za suzbijanje skupođe.

Načelnik: Prema članku 17. ministarstva imadu se odrediti dnevnice za odbornike Suda za suzbijanje skupođe. Ovi odbori je podnio dopis da se ove dnevnice rečenom Sudu odrede. — Zast. Hrčić javlja u tome svojo i zast. Kovačiću da oni ne reflektiraju ni na kakvu dnevnicu, dok će kao odbornici ovog suda fungirati, jedino traže, da se u slučaju, da oni ne mogu više ove funkcije vráti, izmijene. — Zastupstvo zaključuje da se ostaloj trojici odbornika doznati dnevnicu po 20 K.

Zast. dr. Pesić pita dati mu pozvani posavni mesari, gospodarići i ostali trgovci životinjnim namirnicama izjavite cjenilu u svojim lokalima. — Načelnik javlja da se ne pozvati, a stvar je općenito da se na tome brigu vodi da li su izjaveni pozvani cjenile i da li se vlasnici ovih obrta III trgovina ovlaže.

Kako se imo ubirati opć. namet.

Načelnik Klečić izjavlja, da je učavnom sazvao ovu sjednicu glede toga, da za stupstvo ustanoviti: kako se imade ubirati opć. namet obzirom na površenim porez za porezovnike tečvarine III razreda. Njegovo je mišljenje da se općinski namet imade podmiriti tako da občinari, koji polpadaju pod plaćanje poreza III. razreda plaćaju isti prema opć. proračunu za god. 1920. i 1921. naime prema stavki, koja je tamo predviđena kao izravni porez, a ne prema površenom porezu. On drži da je za ove porezovnike krivo da oni plaćaju prema površenom porezu i opć. namet a i druge poreze kao bojno opskrbne, troškove, mirovinški namet i slično.

Zast. Hrčić posev se saglašuje s ovim mišljenjem, te veli da se osim izravnog poreza za god. 1920. — 1921. svi ostali porezi i nameti imadu ubirati prema opć. proračunu od god. 1920. i 1921.

Opć. blagajnik Kompare iz stajališta upravnoga i opć. zakona izjavlja da je on prinudjen da opć. namet ubire od stranaka prema određenom izravnom porezu, te da ne bi nikako mogao dovesti svoje knjige u sklad kada bi opć. namet ubio od stranaka u raznim postocima.

Zast. Hrčić misli da bi bilo veće uputno, kada bi se opć. poglavarstva informiralo, kako se u tom pitanju postupa u drugim trgovistiama ili manjim gradovima. Prema tome bi se onda i mi mogli ravnat.

Nač. veli da je on ovo pitanje morao već i radi toga izjaviti, jer da se njega napada, da on ubiranje ovoga površenog nameta iz vlastite pobude određuje. A on je dapače protiv toga, dok hoće opć. blagajnik tvrdi da mu nije moguće tako uređavati. Muži zastupstvo da u tom pitanju stvari svoj zaključak kako se ovaj opć. namet može da ubire.

Zastupstvo zaključuje jednoglasno da se, pošto se je uvjerilo da bi ubiranje opć. nameta sa smanjenjem opć. nameta za tec. II. prouzročilo zbrku u uređovanju imade i moguće ubrati prema određenom postotku t. j. 110%. Vrhak ovog nameta doći će i on to ovim općemirima u dobro u idućoj godini, jer će prema tome biti manji namet u idućoj godini.

Zabilješak sjednice.

Og. Lovrić i Špol predali svoj trgovnik za dva dona što su u Zagrebu prihvativi kao opć. mesarići kod zadnjih tečvarina III razreda. — Zastupstvo taj odbrava 200 K za svakog.

Zastupstvo otpisuje bolnospoljne trgovke za ove općinare, od kojih se ovi ne mogu stupiti, jer nisu se posjeduju. —

Zast. Novak pita za dopis koji je Prašnjo Letina posao na zastupstvo za vrijeme odsuća načelnik da li je isti prispolio. Načedgovara da je spis otisan kotarskoj oblasti.

Glasovi iz općinstva.

Most na Novom trgu.

Gosp. Levičar daje svom dopisu gospodorni naslov, i želi donijeti malo s letom u proračun za gradnju mosta s medjutim piše sve samo ne o proračunu ni o mostu. Čini se da mu je most bio nezgredan, a glavno da može dovesti na opć. upravu i njene "organe" kako ih on naziva.

Držni dužnošću da mu vame tih "organu" odgovorim.

Menje naime uvijek bila imala svaka kritika, pa dođla mi od koga samo ako je stvarna, istinita i objektivna. Čim se prekoraci, onda je kritika osobna i mora se odbitati.

Svjetlje, koje je g. Levičar napadio za proračun ovoga mosta, potamnio je i ja b h savjetovao, da ubuduće kupi bolju svjetiljku jer mu ova ne valja. O. Levičar nije bio objektivan, već se je stavio u poziciju napadača. Nije bio istinit, jer u svom dopisu govorio ono, što nije istina i to samo zato, da se prikaže nekakvim junakom, koji se tobolje razumije u računavanje kamata. Nije bio stvaran, jer se on u gradnju mostova ne razumi i zato je samo onako napredac bacio 30 000 K. i misli, da je tim stvar svržena.

Da je bio istinit ne bi tvrdio, da je most već dvije godine zatvoren, jer svaki čovjek zna, da je most prošle godine pod jesen privremeno zatvoren i to ne ro samovolji općinskih "organu" već zaključkom zastupstva. A to sve nije "mačji kašalj" i meni se čini, da mački g. Levičara malo čudnovaljato kružljaju. Na koncu svojega članka zove u pomoć nekakve "odlučujuće faktore", a tko su ti, toga ni sam ne zna.

O. je Levičar bio i sam načelnik pak bi morao znati, da je gradnja mosta čisto autonoma stvar i daje tu jedino zastupstvo onaj faktor, koji o tome odlučuje. Ako je zastupstvo zaključno da se most zatvori, onda ne će to zastupstvo samo sebe na red pozivati. U njem sjedi i gradjana a 10 ljudi jamačno znače više, negoli g. Levičar.

Što se tiče njegova računavanja kamata to on nije shvatio položaj opć. uprave; jedno bi morao znati da se napredak jednoga mesta ne sasloni u tome, da novac teži u štedionici moseći kamate, već da su potrebna uvijek nove investicije, jer su one u korist i pojedinca i cijelome mjestu.

Sistem "općinske kvačke", kako je predlaže g. Levičar, smrt je svakoga napretka. Baš ta nerazumno štednja nesreća je za Samobor, budući da se za dobrih vremena nije nikada investiralo pa zato i ništa nemamo.

Gosp. Levičar bi bolje učinio, da je šutio o opć. gospodarenju, jer je baš on bio onaj koji je sa rata mogao aprovizacijom mnogih općini prisustviti, a nije u to vrijeme prigospodario ni probit filira.

Toliko zasada odgovara na njegova "organe", "faktore", i "mačji kašalj", a o mostu odgovorit će mu u budućem broju.

M. K.

Pod ovim natpisom donosi člen o minijeru i prijedlogu je mlađa gradjanstva u pogledu naših javnih potreba, naročito općinskih poslova. Držimo da svaki naš općinac

koji plaća poreze i snosi općinske namete, ima pravo da izriče svoj sud i istakne svoje mišljenje ako smatra da bi time mogao pridonijeli nešto općem napretku i dobrobiti mještua, u kojem živi i nastava. Tek je nužno, da dopisi i članci budu pisani objektivno i stvarno, ukratko i bitno, a da se osobnosti koje mogu dovesti do nepotrebnih konfliktova ne uviđe ni s koje strane.

Pozivajući time naše općinstvo na suradnju, nadamo se, da će se javnom diskusijom ratificirati mnogi predmeti o kojima se privatno češće mnogo raspravlja, no time se ipak ne dolazi do potrebnih rezultata. A naše zastupstvo, koliko ga poznamo, zato će svaki valjan i dobromišljeni članci uvrati u pretres, a to mu je naročito i dužnost.

Uredništvo "Samobor Lista"

Štednjački vježbalište.

Darovi. Školskoj zakladi prispjeli su nadalje ovi darovi: Društvo "Sveti" sahralo je prigodom sveg sastanka 132 K; na postupku g. očužnog prečasnika Franje Žokalja sakupljeno u privatnjem državi 100 K. Za ove darove zahvaljuje uprava škole.

† **Ljudevit Sengyergyi**, kr. Šumar, savjetnik u Zagrebu, umro je ondje ovih dana. Samoborci će se još dobro sjećati pokojnika koji je u Samoboru služio kao Šumar, te se za našu Šumska pitanja ozbiljno zainteresirao i pokazao u tom veliku stručnu spremu. Osnovu za poštumljivanje naših biegova izradio je pol. Sengyergyi, a nije ju izradivši možda u svojoj uredovnoj zobi, nego je stvar detaljno proučavao na svakoj općinskoj Šumskoj parcelli. Kuću, danas vlasništvo g. generala Žuca, sagradio je pokojnik, pak je i tim doprineo oko poljopravlja mjestu.

Pregledna lječarstvo. Neki dan pregledali su samoborsku lječarnu vrhovni Šef zdravstva dr. Locheri, te zem. nadzornik lječarstva Mr. Dragutin Batistić.

Umiroviljenje učitelja Stjepana Kraljevića. Na svoju molbu umirovilenje ovih dana nasi, ravnajući učitelj Škole samoborske g. Stjepan Kraljević, te mu je tona prilikom kr. zem. vlasti, povjeren Što za pravljivo i vjere izrazilo poхvalno priznanje za mnogogodišnje vrio revno i uspješno službovanje.

Kroz punih 35 godina službova je Kraljević kao nastavnik naše škole, te je u tom svojstvu razvio neumornu djelatnost, vršeci sva sve savjesno i rečno svoj uzvražni poziv. Točan kao ura: marljiv kao pčela: da je čitavo svoje srce u svoje nastavnčko naštojanje, ispunivši potpuno svoju plemenitu i roditeljsku dužnost u odgoju naše djece. Naš Samobor jamačno će mu ostati zahvalan za ono, što je učinio u njegovoj mladeži, a jednako i one stolne naših ljudi, kojima je podao prve i najjače teme je za njihov život. Uz svoje dužnosti u osnovnoj školi, jednako je vrlo i mukotrpnu nastavnčku službu u Šegriskoj školi od njezina osnutka dodanas.

Uvjereni smo, da govorimo uime čitavog našeg mjesto; uime bezbrojnih njegovih dječaka i uime one silne dječice, koje ovaj par gube svoga dobrog učitelja, sko g. Kraljević u času, kad se ojača, nakon više od tri decenija od naše škole, kiknemo srdačna hvala na ţeljom da mu zaslužen mir bude dugoljetan, te u potpunom zdravlju!

Jučer pred podne sastao se Štetnički zbor i sva Štetnička mladež u tobi i razrijeđeno se je ravnatelj g. Lang optrosti srdačnim rječima od g. Kraljevića spominjući

se njegovog zaslužnog učitelj. rada. Zahvalio mu je za njegovu dugotrajanu i svjezanu službu i uručio poхvalni dekret zemalj. vlasti. Govor ravnatelja učinio je dubok dojam, pa je sve ganuo do suza. I sam govornik nije se mogao od njih suspreći. G. Kraljević zahvalio je našu dželjivim riječima, te se optušio od zbara i dječice, koja su ga pozoravala sa srdačnim Živio! — osavivši po tom zavod, u kom je potpunih 35 godina istražuju plemenito učitelj. službi.

Električna rasvjeta. U posedeljak bili su u Samoboru inženjeri iz Brne radi električne rasvjete. Načelnik sarvao je odbor gdje su gospoda rasumacila cijeli novi projekt i mogućnost finansiranja cijele stvari. Za kada možemo kazati, da je polovica osigurana, a inačica nade, da će se i ostatak naći. Mislimo, da će ova stvar biti sada riješena i da će se sve zapreke odstraniti te napokon toliko potrebno i željno očekivano svjelo doč.

„Samoborskemu Listu“ darovao je kao pomoc oko izdavanja g. Tomo Mučnjak iz Zagreba 40 K. -- Hvali mu uprava.

Ispaljivanje dimnjaka. Pokušaj se iz općinstva, da ovdješi dimnjaka neće da ispaljuje dimnjake, akoprem ga se zaoljati. Moglo bi se dogoditi, da se dimnjak upali, a uslijed toga biti i veće nesreće. Ako se mora prstohja za čišćenje točno plaćati onda se neka i tučno čisti.

Fileus pl. Praunspurger. Nakon oduje bolesti, koja mu je poslagano kršna životna snagu, umro je u Zagrebu tamoznji lječnik Fileus pl. Praunspurger. Počojnik, samoborski sin, bio je vrstan stručnjak, te je u organizaciji lječarska stekao svojim neumornim radom vidno mjesto. Jednako je stekao značajnih zastupača oko organizacije zagrebačkog sekcija, u kojem je u svoje vrijeme obnašao časnu vodstvu. Svojim značajem i dobrotom daje stekao je velik broj prijatelja i lakinih poštuvača i naše ga je općinstvo vrlo voljelo, a i on je, kad je god zaušao mogao, na radie boravio u svojem rodjenom mjestu, i zanudio se za svaki naš napredak. Počojnik, dobar suprug i bržan očac, ostavlja udovo gdje, Irenu rođ. Mudrovčić i troje djece. — Laka mu zemlja, a teško uvjiljenej potocici naše iskrene saudeće.

Janko Blažan, suncić Ing. zast. i krojačkoga obrinika Janka Blažana, umro je nakon teške bolesti. Mali pokojnik polazio je III. godište osnovne škole pa ga je uz brojno općinstvo sproveo u školu, mlađez do prerasne groba.

Za sada se još ne smije znati. Neki dan pod večer ţetan sam po trgu i nehotice stekao jedan razgovor, za kojega se još ne smije znati. To je g. vlasto jedan gošć, odin jednoj gospodri. A što sam čuo, to da iznijeti baš zato, iš se ne smije znati.

Gospodja. Pa molim Vas, zašto se to ne bi smjelo znati, ta valjda nije ništa zla.

Gospodin: Znam da nije zla, ali se bojim, da dok se sve predradnje ne svrše, da nije dobro da doleti u javnost. Vi znate, kako je u Samoboru. Ljudi često i najplene nitje stvari ruše.

Gospodja: Dobro; ja ču ţutjeti, samo mi ipak morate već sada prijavljati barma nešto o tome. Oprostite moju radoznalost, no znate da su sve Bene značajne, a osobito, ako se spremi nešto zanimiva i zabavna.

Gospodin: Moramo prirediti najljepšu zabavu cijelog budućega fašnika a zato trebamo gospodje u odbor.

Gospodja: To je već sada interesantno. A hoće li to biti koncert ili samo pleb ili

„ZORA“

brašno za djecu izvrsna za
mjena za neslučovo brošan,
kojeg se ne može dobiti.

Najfiniji toaletni saponi, parfumi, Eau de Cologne, Salmovit voda za usta, Posip za djecu i t. d.

Ljekarna Kleščić Samobor

Drva na hvate

prodaje na veliko i malo, preuzeto na mjestu kod
ulica Josipa Katalin u Bregani

Anton Šinkovec.

Prodaju se dvije fine salonske gar-
niture i razne slike u do-
brom stanju. — Samostanska ulica 35, I. kat.

Domaća radnja popluna

naružbe i popravci svih vrsti poplona primaju se.
— Uputiti u trgovini g. M. Schve a.

OPTODENT prah za zube
OPTODENT pasta za zube
je nesatkriljivo i najpriznatije sredstvo za higijenu
zubi.

OPTODENT voda za zube
raščišće i osvježuje usta, te daje dahu iz ustiju
ugodan miris.

OPTODERMA GELLEE
suha krema za njegovanje i dobivanje njezne i meke
puti, svestrano je i općenito priznata. Osobito je
dobro sredstvo proti rasplaćanju i oporuh rukava.

Rave-Labaratorij, Zagreb
Dobiva se u Ljekarni Kleščić Samobor

Preporučuje se

Trgovina mješovite robe
sviterni za rodiljanje i drugih žaketa
jaslica i igračka

Melanija Vuja
Obrtnička ulica br. 28.

Najbolji cigaretni papir sadržajnosti je

„GOLUB“

I dio hrvatskog proizvoda.

— — Dobiće se svuda. — —

Zdraviju neškodljiv.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira
U ZAGREBU.

